

Tere

Täname meie taotlusega tutvumast ning vastame esitatud küsimustele.

1. Kas ma saan õigesti aru, et uurijatele edastatakse juhtumi/menetluse kokkuvõtted mitte toimik?

Ei, uurijatele esitatakse asutustes kasutusel olevad juhtumi dokumenteerimise vormid vms dokumendid. Perevägivalda juhtumitega otseselt või kaudselt tegelevates asutustes ei ole asutusteülest vormi või juhtumi toimikut, erinevad asutused lähenevad juhtumite dokumenteerimisele erinevalt ning see on ka osa meie analüüsi skoobist – uurida, kuidas on juhtumid dokumenteeritud, kuidas infot kogutakse ja säilitatakse.

2. Taotluse punktis 9.3. palun tuua välja, milliste asutuste käest andmed saadakse ning millisest andmekogust.

Asutuste nimekiri on lisatud taotluse punkti 9.3. See, millisest andmekogust andmed saadakse, ei ole teada, kuna erinevad asutused koguvad andmeid erinevalt. Käesoleva analüüsi käigus uuritakse muuhulgas ka seda, kuidas on juhtumid dokumenteeritud, kuidas infot kogutakse ja säilitatakse.

3. Kuidas valitakse menetluse kokkuvõtetes välja lähikondsete ja/või pereliikmete, kellele saadetakse intervjuu kutse? Kas selleks on kindlaks määratud konkreetsemad kriteeriumid või toimub see juhuvaliku alusel?

Individuaalintervjuude puhul soovime intervjuuerida 12 juhtumi ehk umbes kolmandiku (dokumendi)analüüsi kaasatavate juhtumite erinevaid osapooli. Meie hinnangul võimaldab kolmandiku juhtumite osapoolte intervjuerimine koguda piisavalt palju infot juhtumite käsitlemisse kaasatud asutuste tööprotsesside muutmiseks ja/või parendamiseks.

Ohvrite lähikondsete või pereliikmete puhul on kavatsus kaasata 1 pereliiget või lähikondne juhtumi kohta ehk siis intervjuude arv ohvrite lähikondsete või pereliikmetega oleks kokku 12. Eesmärk on valida individuaalintervjuude aluseks võimalikult erinevate karakteristikutega juhtumeid (nt nii vanema kui noorema teo toimepanijaga, nii paarisuhtepartnerite kui ka muude pereliikmete poolt toime pandud, erinevates maakondades, erinevast soost teo toimepanijad, juhtumid erinevatest aastatest, jne). Arvestame sellega, et saame teha intervjuud vaid selleks nõusoleku andnud lähikondsetega, keeldumiste protsent on aga nii tundlike uurimistemade puhul äärmiselt kõrge. Seega sõltub lõplik intervjuude arv ohvrite lähikondsetega nende valmisolekust intervjuu andmiseks.

4. Taotluse punkti 9. 2. kohaselt on töödeldavateks isikuandmeteks ohvrite lähikondsete ja/või pereliikmete e posti aadressid ja telefoninumbrid.

a. Eelduslikult sisaldavad kokkuvõtted siiski rohkem isikuandmeid kui e posti aadress ja telefoninumber, seega tuleks välja tuua kõik isikuandmete liigid, mida juhtumi kokkuvõtte sisaldavad.

Kõiki isikuandmeid on keeruline välja tuua, sest enne analüüsi läbiviimist ei ole teada, milliseid andmeid on asutused juhtumite kohta dokumenteerinud. Käesoleva analüüsi käigus uuritakse muuhulgas ka seda, kuidas on juhtumid dokumenteeritud, kuidas infot kogutakse ja säilitatakse. Eeldatavasti võivad juhtumeid puudutavad dokumendid sisaldada infot isiku perekonnaseisu ning elu- ja töökoha kohta. Lisasime selle info taotlusesse.

b. Eelduslikult sisaldavad juhtumi/menetluse kokkuvõtteid mitte ainult lähikondsete ja pereliikmete isikuandmeid. Kui see nii on, siis tuleb taotluses välja tuua kõikide isikute isikuandmed. Kui kõikide isikute isikuandmed ei ole juhtumi kokkuvõtetes

uuringu eesmärgi täitmiseks vajalikud, siis kas olete kaalunud, et kokkuvõtete väljastaja katab kinni/eemaldab vms nende isikute isikuandmeid, kelle andmeid vaja ei ole.

Eeldame, et peamiselt sisalduvad juhtumeid puudutavas dokumentatsioonis siiski lähikondsete ja pereliikmete kontaktandmed. Seda, kas dokumentatsioon sisaldab ka teiste inimeste kontaktandmeid, ei saa analüüsi läbi viimata ette näha. Saame dokumendid erinevatelt asutustelt, seega üldiseid kokkuvõtteid juhtumite kohta meile keegi ei koosta.

c. Uuringusse soovitakse kaasata 2019–2023 juhtumid. Selle aja jooksul võivad olla kontaktandmed muutunud. Kas selle riski peale on mõeldud? Kuidas on tagatud, et uuringukutse ei saadetakse valele inimesele?

Inimese kontaktandmete puudumine on paratamatu risk. Eelistame võtta inimesega kontakti telefoni teel, sel juhul veendume helistades, et kõnele vastaks õige inimene. Kuna selle analüüsi raames intervjuueeritakse vaid 12 eraisikut, on telefoni teel kontakti võtmine otstarbekam.

5. Taotluse kohaselt intervjuud salvestatakse. Millist vahendit/programmi salvestamiseks kasutatakse, kui intervjuu viiakse läbi telefoni teel?

Telefoniintervjuusid salvestades oleme tavaliselt kasutanud salvestamiseks Teamsi.

6. Taotluse punktis 9.3. on öeldud, et allkirjastatud nõusolekuid säilitatakse Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringu keskes lukustatud kapis kolm aastat alates uuringu lõpust ehk kuni jaanuar 2027. Samas muud uuringu andmed kustutatakse hiljemalt 3 kuud pärast uuringu lõppu ehk jaanuar 2025. Palun selgitage, miks on vajalik paber kandjal võetud nõusolekuid säilitada kauem kui telefoni teel või videosilla vahendusel toimunud intervjuude nõusolekuid.

Tõepoolest, erinevas vormis antud nõusolekute säilitamine erineva ajaperioodi jooksul ei ole otstarbekas. Võtame ettepanekut kuulda ning teeme taotlusesse vastava muudatuse.

7. Taotluse punktis 11.3. on viidatud Tartu Ülikooli üldistele andmekaitsetingimustele, kuid need ei ole konkreetse uuringu spetsiifilised. Andmesubjektile tuleb anda teave selle kohta, kuidas toimub isikuandmete töötlemine konkreetse uuringu raames.

Lisasime info andmekaitsetingimuste kohta ka informeeritud nõusoleku vormi.

Iga andmesubjekti eraldi teavitamine ei ole võimalik/põhjendatud: andmete töötlemine ei kahjusta andmesubjekti huve, sest väljund on teaduslik üldistus. Selline andmesubjekti teavitamine ei ole võimalik/põhjendatud, kuna: 1. andmete töötlemine ei kahjusta andmesubjekti huve, sest väljund on teaduslik üldistus; 2. loa küsimine oleks seotud ebamõistlikult suurte kuludega; 3. nõusoleku mittesaamine osa isikute poolt vähendab üldistuste valiidsust.

Ülaltoodust tulenevalt ei ole enne analüüsi tegemist võimalik kõikidelt dokumendianalüüsi valimisse sattunud inimestelt nende andmete töötlemiseks nõusolekut küsida.

Kvalitatiivuuringu (intervjuude) isikuandmete töötlemise eesmärk aga ongi inimestega kontakteerumiseks ja nende uuringusse kutsumiseks nende kontaktandmete saamine. Enne intervjuu algust selgitatakse intervjuueeritavale uuringuläbiviimisega seonduvat ning intervjuu tulemuste kasutamist, samuti võetakse temalt nõusolek intervjuu käigus saadud andmete kasutamiseks. Intervjuueeritavale selgitatakse, et uuringu läbiviimiseks on saadud Tartu Ülikooli Eetikakomitee luba, AKI teadusuuringu läbiviimise luba ning uuringu tellijaks on

Siseministerium kui valdkonna poliitikakujundamise eest vastutaja. Informeeritud nõusoleku vormis sisalduvat selgitatakse intervjuueeritavale lihtsas keeles.

Järgitakse IKÜM-i artikli 89 lõikes 1 sätestatud kaitsemeetmeid – isikuandmeid ei säilitata kauem kui uuringu eesmärkide saavutamiseks vajalik ning vastuste andmeid töödeldakse selliselt, et andmesubjektid ei ole tuvastatavad. Andmesubjekti teavitatakse intervjuu läbiviimiseks kontakti võtmisel (telefonis, e-mailis) uuringu tellijast ja vastamise vabatahtlikkusest. Vajadusel selgitatakse ka õiguslikku alust (näiteks, et uuring on saanud vastava teadusuuringu taotluse alusel Andmekaitse inspeksiooni loa selleks vajalike isikuandmete pärimiseks registritest ja töötlemiseks, jms).

Üldine uuringust teavitamine toimub Siseministeriumi veebilehel, millele samuti uuringus osalejate tähelepanu juhitakse.

Lisame vastava info ka taotlusesse.

8. Nõusoleku vorm. Hetkel tundub, et taotlusele lisatud nõusoleku vorm on uuringus osalemise nõusoleku vorm. Juhin tähelepanu, et tuleb eristada uuringus osalemise nõusolekut ja isikuandmete töötlemise nõusolekut.
  - a. Isikuandmete töötlemise nõusoleku puhul on oluline, et see vastaks isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 7, artikli 4 punktis 11 sätestatule, arvestades üldmääruse põhjenduspunkti 32. Nõusolek peab olema selge, vabatahtlik, konkreetne, teadlik ja ühemõtteline ning et nõusolekut on võimalik igal hetkel tagasi võtta. Praktika on näidanud, et enim tekitab uuringu kutsete saamisel inimestes küsimust, kust on tema andmed saadud, seega tuleks seda inimestele selgitada.
Täiendasime nõusoleku vormi ning selgitame, et kõik meie uuringukutsed (nii telefoni kui e-posti teel) algavad infost selle kohta, kust on inimese andmed saadud.
  - b. Taotlusega kaasas olnud nõusoleku vormis on öeldud, et andmete vastutav töötleja on Tartu Ülikool ja uuringu tellija ning rahastaja on Siseministerium. Antud juhul on isikuandmete vastutavaks töötlejaks Siseministerium ja Tartu Ülikool on volitatud töötleja.
Täname tähelepaneku eest, muudame nõusoleku vormi.
9. Lisame allkirjastatud taotluse.